

Таким чином стає зрозумілим, що основа правової охорони навколишнього природного середовища – це комплекс норм земельного, водного, лісового, повітряного законодавства, законодавства про надра тощо.

Література.

1. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища / В. С. Джигирей. – К.: Знання, 2004. – 309 с.
2. Про охорону навколишнього природного середовища Закон України від 25 червня 1991 р. 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

Безручко А.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К. Б.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ПРИХОВУВАННЯ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАРЕЧЕНИХ ЯК ОДНА З ПІДСТАВ ВИЗНАННЯ ШЛЮБУ НЕДІЙСНИМ»

У житті кожного суспільства сім'я є важливим соціальним інститутом, в основу якого покладена система шлюбних і родинних, господарських і правових, моральних і психологічних зв'язків між людьми. Оскільки основу сім'ї складає шлюб, правові засоби зміцнення сім'ї встановлюються саме нормами, які регулюють відносини щодо порядку укладення шлюбу, встановлення обсягу особистих немайнових і майнових прав та обов'язків подружжя, порядку припинення шлюбу та визнання його недійсним.

Право бути обізнаним про стан здоров'я нареченого чи нареченої передбачено 30 статтею Сімейного кодексу України (далі СКУ) [1, с. 11].

У ст. 41 СКУ зазначено, що приховування свідчень про стан здоров'я одним із наречених, наслідком чого може стати (стало) порушення фізичного і психічного здоров'я іншого з подружжя чи їх нащадків, може бути однією з підстав для визнання шлюбу недійсним [1, с. 14].

Інформація про стан здоров'я одного з наречених, яку законодавець зобов'язує надати іншому нареченому для повідомлення під страхом застосування до недобросовісного подружжя санкції у вигляді визнання шлюбу недійсним, є його особистою таємницею. Режим доступу до такої

таємниці визначається самою особою, якої вона стосується, однак, якщо особа бажає вступити у шлюб, її прямим обов'язком стає розголошення такої таємниці другому нареченому. Саме таким чином наречені зобов'язуються повідомити один одного про стан свого здоров'я [5, с. 160].

Для виконання нареченими цього обов'язку, держава забезпечує створення умов для їх медичного обстеження. Порядок здійснення медичного обстеження наречених встановлений постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2002 р. «Про затвердження Порядку здійснення добровільного медичного обстеження наречених» [2, с. 67].

Шлюб може бути визнаний недійсним лише за рішенням суду. По-перше, у тих випадках, коли наслідком приховування відомостей про стан здоров'я одним з наречених може стати порушення психічного або фізичного здоров'я іншого з подружжя або їх нащадків. По-друге, коли наслідком приховування відомостей про стан здоров'я одним з наречених стало порушення психічного або фізичного здоров'я іншого з подружжя або їх нащадків [3, с. 123].

Як свідчить судова практика при розгляді справ про визнання шлюбу недійсним через приховування одним із подружжя тяжкої хвороби складність викликає саме доказування факту приховування захворювання.

У 2010 р. Бахчисарайський районний суд АР Крим виніс рішення, за яким відмовив чоловікові в визнанні шлюбу недійсним. Чоловік мотивував позовну заяву тим, що його дружина приховала від нього факт захворювання епілепсією. Суд мотивував своє рішення тим, що шлюб укладався добровільно, і доказів того, що відповідачка приховала від позивача стан свого здоров'я і наявність тяжкої хвороби, позивач суду не надав. Тобто, чоловік не надав суду ні показів свідків, ні медичних документів, які підтверджують, що дружина захворіла епілепсією до моменту вступу в шлюб. Епілепсія не несе небезпеки для психічного і фізичного здоров'я одного з подружжя і їх нащадків, на відміну, наприклад, від туберкульозу. Тобто, якщо чоловік до укладення шлюбу приховав від дружини, що він хворий на туберкульоз, а потім у них в сім'ї народилася дитина, зовсім не факт, що суд може визнати такий шлюб недійсним, не дивлячись на те, що хворий туберкульозом несе небезпеку для немовляти. Ключове слово у цьому формулюванні – «може». Саме воно і визначає, що навіть факт приховування захворювання туберкульозом зовсім не призводить до того, щоб визнати шлюб недійсним. І пов'язано це з тим, що при вирішенні такої ситуації суд врахує до уваги, наскільки цим шлюбом порушені права та інтереси осіб, тривалість спільного проживання подружжя, характер їх взаємовідносин, а також інші обставини, які мають вагоме значення. Тобто сам факт приховування одним із наречених хвороби не є достатнім для визнання судом шлюбу недійсним, а лише має значення в сукупності із іншими обставинами [4, с. 8].

У статті Є.Д. Тонієвич «Правові наслідки невиконання нареченими обов'язку пройти медичне обстеження і повідомити один одного про стан

здоров'я» наведено приклад про те, що у справі про стягнення аліментів на утримання позивачки відповідач звернувся до суду із зустрічною позовною заявою, в якій просить визнати його шлюб з позивачкою недійсним у зв'язку з тим, що після реєстрації шлюбу йому стало відомо, що вона неодноразово лікувалась від психічного захворювання, перебуває на обліку у Верхньодніпровській психіатричній лікарні, своє захворювання під час реєстрації шлюбу вона приховала, що й стало причиною звернення до суду із зустрічним позовом. Про наявність у позивачки психіатричного захворювання відповідач дізнався лише після народження дитини, коли у неї загострилась психічна хвороба і вона знову потрапила до лікарні, тому він вважає свій шлюб із нею недійсним і відповідно не повинен сплачувати аліменти на її утримання. У матеріалах справи судом були досліджені довідки лікаря-психіатра Верхньодніпровської ЦРЛ про те, що позивачка перебуває на диспансерному обліку в психіатричному кабінеті з 1999 року. Лікувалась в 1999 році в психіатричному відділенні Верхньодніпровської ЦРЛ з діагнозом: гострий психоз, викликаний інтоксикацією наркотичними і токсикоматичними засобами, шизофренія, галюцинаторно-параноїдний синдром. В 1999 році лікувалась в обласній психіатричній лікарні з діагнозом гострий шизофреноїдний психоз, галюцинаторно-параноїдний синдром. В 2006 році лікувалась в обласній психіатричній лікарні з діагнозом: тяжкі психічні та поведінчасті розлади пов'язані з післяродовим періодом. На момент укладення шлюбу, який зареєстрований в 2006 році, позивачка знала про наявність у неї цієї хвороби, проте не повідомила про неї відповідача. За таких умов суд визнав недійсним шлюб у зв'язку з прихованням позивачкою тяжкої психічної хвороби.

Як бачимо, для визнання шлюбу недійсним достатньо одного тільки факту приховування інформації про стан здоров'я. Однак такий стан речей і справді призведе до збільшення позовів про визнання шлюбу недійсним, оминаючи можливий варіант розірвання такого шлюбу, тим більше якщо в ньому народжені діти [5, с. 166-167].

Таким чином, визнання шлюбу недійсним є важливою гарантією належного захисту прав та законних інтересів кожної з осіб, що зареєструвала недійсний шлюб, а також і всіх інших осіб, права яких порушені внаслідок укладення недійсного шлюбу, а отже має бути єдиним способом визнання шлюбу недійсним.

З метою забезпечення укладення міцних і тривалих шлюбів, піклування держави про здоров'я її громадян та їх нащадків законодавство України встановлює обов'язок наречених повідомити один одного про стан свого здоров'я, однак чіткого механізму реалізації забезпечення його виконання не передбачає. Однак після проходження повного обстеження, майбутні чоловік і дружина можуть не боятися, що хтось з них хворий невиліковною хворобою, яка може негативно відбитися на дітях. Крім того, необхідність пройти обстеження стане ще однією перевіркою почуттів майбут-

нього подружжя. Якщо у нареченого чи нареченої все ж виявиться якийсь захворювання, то людина з серйозними намірами просто пройде курс лікування, а інакше — пара просто розійдеться. А щоб цього не сталося не потрібно приховувати нареченим один від одного стан свого здоров'я.

Література.

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. — Х.: Одиссей, 2013. — 88 с.
2. Євко В.Ю., Молдован О.В. Проблеми виконання нареченими обов'язку повідомити один одного про стан свого здоров'я / В.Ю. Євко, О.В. Молдован // Право та управління. — 2011. — № 3. — С. 66–73.
3. Ковтунова Л.Ю. Особливості визнання шлюбу недійсним за рішенням суду / Л.Ю. Ковтунова // Університетські наукові записки. — 2009. — № 3(31). С. 119-125.
4. Как аннулировать свадьбу, или особенности признания брака недействительным // Судебно – юридическая газета. – 2011 (3 октября). с. 8.
5. Тонієвич Є.Д. Правові наслідки невиконання нареченими обов'язку пройти медичне обстеження і повідомити один одного про стан здоров'я/ Є.Д. Тонієвич // Вісник Вищої ради юстиції. — 2013. № 2(14), С.158-171.

К. Павленко

(наук. кер. доц. Пивоварська К. Б.)

*студентка V курсу природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ

Педагогічний університет щорічно випускає сотні педагогів. Але як вважає більшість жителів країни, мати вищу педагогічну освіту – це ще не привід йти працювати до школи.

Як доводить життєва ситуація, педагогічний університет готує кадри не тільки для навчальних закладів, але і для великих і дрібних компаній. Практично половина випускників іде працювати за велику зарплату, залишивши за плечима педагогічну практику. Та все ж залишається частина випускників, яких тяготить обов'язок відпрацювання. Це стосується працевлаштування студентів, які навчалися за державним замовленням. Ця процедура регламентується Порядком працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалася за державним замовленням, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992 [6].

На сьогодні, ситуація, пов'язана з працевлаштуванням випускників вищих навчальних закладів педагогічного спрямування, набула суспільного характеру і викликала невдоволення серед випускників та громадськості.